

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

MESTNA OBČINA MARIBOR

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM.

Vsebina:

- [novice mreže NVO za zdravje in ostale novice](#)
- [zanimive novice s področja zdravja in okolja po svetu](#)
- [napovednik dogodkov na področju zdravja in okolja](#)
- [razpisi na področju zdravja in okolja](#)

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

• [10. oktober Svetovni dan duševnega zdravja - Krepitev duševnega zdravja za preprečevanje samomora](#)

Svetovni dan duševnega zdravja, ki ga obeležujemo 10. oktobra, se letos osredotoča na ozaveščanje o duševnem zdravju in poudarja pomen sodelovanja in povezovanja vseh v prizadevanjih za preprečevanje, prepoznavanje, zdravljenje in okrevanje ob pojavu duševnih težav in motenj ter krepitev dobrega duševnega zdravja vseh prebivalcev.

Objavljamo izveček izjave za javnost Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) ob Svetovnem dnevu duševnega zdravja.

Pomembna je vsakodnevna skrb za duševno zdravje

Kar polovica vseh duševnih motenj, ki se pojavijo kadarkoli v življenju, se začne že do 14. leta starosti, a jih žal v začetku pogosto spregledamo. Zato je skrb za duševno zdravje pomembna ves čas in tekom celotnega življenja, še posebej pri otrocih in mladostnikih. V zadnjih letih se vse bolj poudarja krepitev duševnega zdravja, kar razumemo kot pozitiven in realen odnos do sebe in drugih, samospoštovanje, dobre medosebne odnose, sposobnost uspešnega soočanja z vsakodnevnimi težavami in doprinos posameznika k skupnemu dobremu. Poleg naštetih varovalnih dejavnikov je v ospredju tudi krepitev psihične odpornosti, sposobnosti posameznika, da se uspešno sooča s stresom in obvladuje težave, še posebno takrat, ko ne moremo zaježiti vseh dejavnikov tveganja. S krepitevjo duševnega zdravja preprečujemo pojav številnih duševnih težav in motenj, prav tako pa preprečujemo enega pomembnejših javnozdravstvenih problemov – samomor. Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) prepoznava samomor kot prednostno nalogo na področju javnega zdravja in v svojem prvem poročilu o stanju samomorov, »Preprečevanje samomora: globalni imperativ« iz leta 2014, spodbuja države k razvoju oziroma krepitevi celovitih strategij preprečevanja samomorov z medsektorskim povezovanjem. Z ukrepi krepitev duševnega zdravja lahko namreč zmanjšamo dejavnike tveganja za samomor in krepimo varovalne dejavnike. Čeprav se je stopnja umrljivosti zaradi samomora v zadnjih desetletjih v Sloveniji znižala za več kot 30 %, se po številu samomorov na 100.000 prebivalcev še vedno uvrščamo nad evropsko povprečje.

Za dobro duševno zdravje je potrebno okolje, ki to omogoča

Za krepitev duševnega zdravja je potrebno podporno in vključujoče okolje, ki je neobremenjeno s stigmatom, ki obdaja duševne težave in motnje. »Stigma, zlasti glede duševnih motenj in samomora, pomeni, da mnogi ljudje, ki razmišljajo o tem, da bi si vzeli življenje ali so mogoče že poskušali storiti samomor, ne poiščejo pomoči, ki jo potrebujejo. Preprečevanje samomora pogosto ni bilo ustrezno obravnavano zaradi premajhne ozaveščenosti o samomoru kot velikem javnozdravstvenem problemu in zaradi tabuja v mnogih družbah, da bi o njem odprto razpravljali,« je povedala predstavnica in vodja urada Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) v Sloveniji dr. Aiga Rurane in dodala: »Ozaveščanje skupnosti in odpravljanje tabujev je pomembno, saj s tem ustvarjamo okolje, ki spodbuja sodelovanje in soodločanje v skupnosti, spoprijemanje s stresorji, reševanje problemov in omogoča dvig pismenosti o duševnem zdravju.« Hkrati je smiselno v krepitev duševnega zdravja usmeriti obstoječe storitve s področja (duševnega) zdravja. Tako temeljite spremembe pa so možne zgolj ob širšem družbenem konsenzu, ki se v naši družbi uveljavlja pretežno preko političnih dogovorov. Ti bi torej vedno morali upoštevati vpliv njihovih političnih odločitev na duševno zdravje prebivalstva oziroma na področja ali determinante, ki vplivajo na naše duševno zdravje.

Celovit pristop krepitev duševnega zdravja ter preprečevanja samomora

Krepitev duševnega zdravja presega področje zdravstva in se dotika tudi drugih politik in sektorjev, kot na primer področje šolstva in sociale. Zato naslavljanje tega javnozdravstvenega izziva zahteva celovit pristop, ki združuje ukrepe celotne skupnosti, vseh sektorjev, vključno z uporabniki, združenji in skupinami svojcev. Načelo duševnega zdravja v vseh politikah poudarja vpliv javnih politik na determinante duševnega zdravja, teži k zmanjšanju neenakosti v duševnem zdravju, poudarja koristi promocije duševnega zdravja na različnih področjih in odgovornost oblikovalcev politik za vplive na duševno zdravje. Na teh načelih je bila sestavljena lani sprejeta Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018-2028 (ReNPDZ), ki se osredotoča na preprečevanje duševnih težav in motenj od najzgodnejšega obdobja do pozne starosti ter zgodnje odkrivanje in celostno obravnavo oseb z duševnimi težavami in motnjami po principu interdisciplinarnosti in skupnostne obravnave. Posveča se tudi zmanjševanju stigme oseb z duševnimi motnjami, ki je pogosto posledica nezadostnega poznavanja ozadja duševnih bolezni in med drugim zaviralno vpliva na iskanje pomoči. Eno od prednostnih področij Resolucije je preprečevanje samomorilnega vedenja, ki je letos tudi v ospredju obeležitve svetovnega dneva duševnega zdravja. Zaradi samomora v Sloveniji umre letno skoraj 400 ljudi, pri čemer so samomorji pri moških tri- do štirikrat pogostejši kot pri ženskah. V obdobju izvajanja Nacionalnega programa duševnega zdravja 2018-2028 bodo aktivnosti usmerjene predvsem v omejevanje dostopnosti do sredstev za samomor, zmanjševanje porabe alkohola, zgodnji identifikaciji ogroženih oseb, zagotavljanje dostopnosti do pomoči in dvigu ozaveščenosti in pismenosti na področju duševnega zdravja, s poudarkom na samomoru.

Z vzpostavitev centrov za duševno zdravje izboljšanje dostopnosti do različnih virov pomoči

V Sloveniji se na področju duševnega zdravja soočamo z velikimi potrebami po dopolnitvi mrež zdravstvenih in socialnih služb, pomanjkanjem kadra na področju duševnega zdravja ter neenakomerno dostopnostjo do različnih virov pomoči za prebivalce nekaterih regij. Na zaznane potrebe med drugim odgovarjamo tudi z vzpostavljanjem Centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZOM) ter Centrov za duševno zdravje odraslih (CDZO) na primarni zdravstveni ravni. Do konca leta bo v okviru zdravstvenih domov vzpostavljenih predvidoma 10 CDZOM in 10 CDZO, v katerih delujejo multidisciplinarni timi strokovnjakov. Centri za duševno zdravje zagotavljajo enako dostopnost do storitev in programov vsej populaciji na svojem območju in se povezujejo z vsemi službami in deležniki v lokalnem okolju, da lahko v optimalni meri zagotavljajo zgodnje interdisciplinarno in medresorske obravnave skladno s potrebami posameznika in skupnosti.

Podpora in psihoedukacija na voljo tudi v vseh zdravstvenih domovih po Sloveniji

V pričakovanju vzpostavitve Centrov za duševno zdravje je potrebno opozoriti tudi na podporo posameznikom s težavami v duševnem zdravju, ki je dostopna že zdaj v vseh zdravstvenih domovih po Sloveniji. Gre za psihoedukativne delavnice Spoprijemanje s stresom, Podpora pri spoprijemanju z depresijo in Podpora pri spoprijemanju s tesnobo. Delavnice so krite s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in so namenjene posameznikom, ki se spoprijemajo z obremenjujočimi simptomi stresa, depresije in anksioznih motenj. Na delavnici se udeleženci seznanijo z značilnostmi svojih težav in načini zdravljenja oz. spoprijemanja z njimi ter spoznajo, kaj lahko sami naredijo za izboljšanje svojega počutja. Ljudem v duševni stiski je na voljo tudi brezplačno strokovno svetovanje v mreži psiholoških svetovalnic Posvet in sicer v Ljubljani, Kranju, Celju, Laškem, Zagorju ob Savi, Mariboru, Murski Soboti, Slovenj Gradcu, Postojni, Idriji, Kopru in Novi Gorici.

Dodatna gradiva so dostopna na [spletni strani NIJZ](#).

[Nazaj na vrh](#)

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

• [Najstniško kajenje elektronskih cigaret v ZDA in Združenem kraljestvu](#)

Kljub temu, da je elektronska cigareta podjetja Juul namenjena odraslim, jo uporablja vedno več najstnikov, ki jih privlačijo sladke arome in eleganten dizajn te cigarete. Februarja letos je

elektronsko cigareto kadilo že okoli 5 milijonov srednješolcev v Združenih državah Amerike (ZDA). Vprašanje je, kako najboljše zaščititi britanske otroke pred zasvojenostjo z nikotinom.

Na srednji šoli, ki jo obiskuje dijakinja Grace, ni pomembno, ali si bolj ali manj popularen. Ko se vstane iz šolske klopi, da greš na stranišče, vzameš s seboj svoj Juul. Niti ni pomembno, ali si star 11 ali 16 let, kolikor je bila stara Grace, ko je začela kaditi elektronsko cigareto z elegantnim dizajnom. Odvisno od spola, lahko to USB ključku podobno napravo skrivaš v svoj žep ali nedrček pri tem pa zavestno tvegaš izključitev iz šole za odmere nikotina z aromo manga. Lani je šola, ki jo obiskuje Grace sprejela novo odločitev: če gresta dva otroka na stranišče istočasno, se avtomatsko domneva, da gresta kaditi elektronske cigarete.

Grace, ki je stara 17 let in prihaja iz Anglije ter obiskuje zasebno šolo v Švici, smo, podobno kot ostalim otrokom v tem prispevku, spremenili ime zaradi varovanja identitete. »Izdelki imajo znaten vpliv na učence v šoli,« trdi Grace. »Učenci se zatekamo na stranišča vsaki 5 minut, ker se je med poukom težje zbrati brez odmerka nikotina.«

Kot večina njenih vrstnikov Grace nikoli ni kadila cigaret, preden je začela kaditi elektronsko cigareto podjetja Juul. Leta 2015 sta slednjo razvila dva nekdanja ameriška kadilca, Adam Bowen in James Monsees. Na spletni strani podjetja piše, da je bila elektronska cigareta podjetja Juul ustvarjena kot zadovoljiva alternativa navadnim cigaretam in da gre za izdelek, ki ni primerljiv z nobeno drugo elektronsko cigareto na tržišču. Očitno se je ta izjava potrdila z uspehom pri prodaji tega izdelka. V samo štirih letih, odkar je bilo podjetje Juul Labs ustanovljeno, je zaslužio 38 milijard ameriških dolarjev in uživa 70 % delež na trgu elektronskih cigaret v ZDA. A težava je v tem, da Grace in ostali otroci obožujejo to cigareto.

Prodaja elektronskih cigaret osebam mlajšim od 18 let je v ZDA, v Združenem Kraljestvu in v večini Evropski držav prepovedana. Kljub temu pa prepoved ni preprečila pojava, ki ga je generalni kirurg ZDA lani imenoval "najstniška epidemija kajenja elektronskih cigaret". Februarja 2019 je Ameriški center za nadzor bolezni in njihovo preprečevanje (CDC) ugotovil, da 4,9 milijonov najstnikov v ZDA uporablja elektronske cigarete. Meseca julija tega leta se je izvršni direktor podjetja Juul, Kevin Burns, prvič opravičil staršem, češ, da mu je žal, da njihovi otroci uporabljajo njihov izdelek, saj ta naj ne bi bil namenjen njim.

Grace in njeni sošolci, ki so večinoma angleškega rodu (nekaj jih je tudi Američanov), so mnenja, da je elektronska cigareta podjetja Juul izdelana prav zanj. V primerjavi z elektronskimi cigaretami drugih proizvajalcev je zelo priročna, saj so drugi izdelki večji, hkrati pa ustvarjajo več dima in jih je zato težje skriti. Na tržišču je trenutno večje število elektronskih naprav za kajenje, od takih, ki imajo velike rezervoarje za ponovno polnjenje, kot je na primer naprava podjetja Aspire, do takih s tankim črnim dizajnom, kot so izdelki podjetja Blue. Kljub temu je elektronska cigareta Juul ujela domišljijo najstnikov. Grace trdi, da njena majhnost omogoča, da jo lažje skrivaš. »Menim, da so se proizvajalci zavedali svojega počtetja, ko so jo ustvarili,« pravi Grace.

Tiskovni predstavnik podjetja Juul je zanikal, da so njihovi izdelki razviti specifično za najstnike. Zatrnil je, da so njihove naprave narejene in razvite izključno za odrasle kadilce. Navedel je tudi, da v podjetju ne želijo, da bi kdorkoli, ki ne kadil, ali ki že uporablja nikotinske pripomočke za odvajanje od kajenja, uporabljal njihove izdelke. Razlog za majhnost in eleganten dizajn izdelka, tako pravijo v podjetju, je predvsem zaradi želje, da bi bila izkušnja prehoda iz kajenja klasičnih cigaret na elektronsko cigareto za kadilce čim bolj enostavna, čista in zadovoljiva.

»Razvili smo izdelek brez gumbov ali stikal, katerega ni potrebno čistiti oziroma vzdrževati ali ponovno polniti rezervoar s tekočino za kajenje, kar velja za večino ostalih naprav na tržišču. Naš izdelek je čist, naši odrasli kadilci pa so ob uporabi podvrženi manjšim količinam dima, saj in vnovaj v primerjavi s klasičnimi tobačnimi cigaretami. Najpomembneje pa je, da je kajenje naših izdelkov varno, saj so opremljene z regulatorji temperature, kot vir nikotina pa uporabljajo nikotinske soli različnih intenzitet, ki ponujajo primerno koncentracijo nikotina bivšim kadilcem klasičnih cigaret, ki želijo preiti na naše izdelke,« je še povedal tiskovni predstavnik podjetja Juul.

Ko je podjetje Juul leta 2015 začelo s svojo prvo oglaševalsko kampanjo, so na svetlo obarvanih promocijskih plakatih svojih izdelkov uporabljali podobe mladih oseb, ki so izžarevali mladost, spontanost in priljubljenost. Ameriški urad za prehrano in zdravila (FDA) trenutno preiskuje, ali je morda podjetje načrtno oglaševalo svoje izdelke mladim osebam, kar pa Juul zanika. Po lansiranju svojih izdelkov na tržišču Združenega kraljestva leta 2018, so se v podjetju začeli izogibati mladostniško orientiranega prikazovanja v oglasih. Vse prikazane osebe v oglasih za njihove izdelke so sedaj stare preko 30 let. V bodoče bodo njihovi reklamni panoji v Združenem kraljestvu nameščeni vsaj 200 metrov stran od šolskih poslopj. Direktor podjetja Dom Thomson poudarja, da je to dvakrat več, kot je predpisano v uradnih smernicah, ki predpisujejo vsaj 100 metrov razdalje.

Vendar pa tovrstno vzpodbudno dejanje samoomejevanja prihaja v času, ko se podjetje Juul sooča s povečanim pritiskom javnosti. Junija letos je San Francisco postalo prvo ameriško mesto, ki je prepovedalo prodajo elektronskih cigaret, čeprav si podjetje v mestu lasti 29. nadstropij visok nebotalnik. V Združenem kraljestvu predpisi določajo, da lahko tekočine za kajenje vsebujejo le 1,7 % nikotina, kar je približno tretjina količine, dovoljene v ZDA. Ali je zaradi kombinacije slabe propagande, zakonodajnih predpisov in prepovedi ogrožen obstoj podjetja?

»Veliko kadilcev smo do sedaj uspeli prepričati, da opustijo kajenje klasičnih tobačnih izdelkov v zameno za naše izdelke,« je povedal Thomson, ki je zaposlen v podjetju za malce več kot leto dni. Ko je podjetje lani julija debitiralo na tržišču Združenega kraljestva, so bili njihovi izdelki dosegli le v približno 100 prodajalnah. Danes se njihovi izdelki prodajajo na približno 10.000 prodajnih mestih. Mnogi Britanci, ki so prej naročili izdelek iz tujine, so sedaj navdušeni, da ga lahko končno kupijo doma po dostopni ceni. Na družbenih omrežjih so, odkar je podjetje novembra leta 2018 sklenilo posel s trgovskino verigo Sainsbury, izkazovali takšno navdušenje z besednimi zvezami kot so "sanje so se mi uresničile" in "neverjetno".

»Zaenkrat v Združenem kraljestvu obvladujemo relativno majhen tržni delež,« je povedal Thomson. »V državi je veliko kadilcev takih, ki bodo imeli resne zdravstvene posledice, če ne bodo popolnoma prenehali s kajenjem, kar jim tudi priporočamo, ali pa prešli na manj škodljive alternative. Takšno alternativo jim nudimo tudi mi, pri tem se trudimo, da naše izdelke ne bi uporabljale osebe za katere niso namenjeni, obenem pa si želimo pridobiti nove uporabnike in rasti kot podjetje,« je še dodal Thomson.

Kajenje elektronskih cigaret se ponekod oglašuje kot bolj zdrava alternativa kajenju klasičnih tobačnih cigaret. Leta 2015 je Agencija Javno zdravje Anglije (PHE - Public Health England) podala mnenje, da so elektronske cigarete do 95 % manj škodljive od klasičnih cigaret. Pri uporabi proizvajajo manj dima, katrana in ogljikovega monoksida, kar naredi klasične cigarete tako nevarne. »Obstaja široko akademsko in klinično soglasje, da je kajenje elektronskih cigaret, čeprav ne brez tveganja, manj škodljivo kot kajenje tobačnih cigaret,« je zatrnil profesor John Newton direktor oddelka za izboljšanje zdravja iz Agencije Javno zdravje Anglije. »Če se odločimo med kajenjem klasičnih cigaret in kajenjem elektronske cigarete, je prehod na kajenje elektronskih cigaret manj škodljiva alternativa v vseh pogledih,« meni Newton. »Kadilci naj čimprej popolnoma prenehajo kaditi,« je še svetoval Newton.

Vendar elektronske cigarete vsebujejo nikotin, ki sicer sam po sebi ne povzroča raka, temveč vodi v zasvojenost. Grace, preden je poizkusila elektronsko cigareto Juul, ni nikoli kadila cigaret, kar pomeni, da se je zaradi izdelka prvič spoznala z nikotinom. Obstajajo pomisleki glede izpostavljanja nikotinu v zgodnjem življenjskem obdobju, meni Maciej Goniewicz, znanstvenik iz Roswell parka, Centra za celovito raziskovanje raka v New Yorku. Lani so Goniewicz in njegovi sodelavci objavili studijo, v kateri so ugotovili, da so mladostniki zaradi uporabe nikotinskih soli v izdelkih Juul in drugih proizvajalcev, izpostavljeni nikotinu v podobni meri, kot kadilci klasičnih cigaret. »Mladi, ki nikdar niso kadili navadnih cigaret, sedaj zaužijejo nikotin preko visoko učinkovitega nikotinskega izdelka, ki jih lahko zasvoji,« je dejal Goniewicz. Poudarja pa, da še ne poznamo dolgoročnih učinkov elektronskih cigaret. »Čeprav obstaja določeno soglasje o tem, da so elektronske cigarete manj nevarne kot navadne cigarete, še zmeraj obstajajo dokazi o tveganju za nastanek pljučnih in srčno-žilnih obolenj pri uporabi elektronskih cigaret,« je bil jasen Goniewicz.

Leta 2015 so raziskovalci ugotovili, da nekatere arome v tekočinah za elektronske cigarete vsebujejo kemikalije diacetil, ki je povezana z boleznijo, za katero je značilno nepovratno vnetje dihalnih poti. Podjetje Juul v svojih izdelkih ne uporablja sestavine diacetil, vendar mnogi najstniki, kot je Grace, uporabljajo cenejšo tekočino v svojih napravah.

Ko so Grace vprašali, ali jo ne skrbi učinek kajenja elektronskih cigaret na njeno zdravje, je odgovorila: »Ni tako enostavno. Vsekakor si ne želim imeti zdravstvenih težav kasneje v življenju, vendar se zavedam, da je to možno. Če dejansko pride od tega, bom sama kriva.«

Odličakinja Grace, ki se med drugim ukvarja s številnimi obolskimi dejavnostmi in humanitarnim delom, se zaveda nevarnosti kajenja elektronskih cigaret. Zakaj kljub temu vzdržuje to škodljivo razvado in zakaj je kajenje izdelkov Juul med najstniki postalo popularno? Grace je v zadnjem letu, v okviru prostovoljskega šolskega dela, nadzorovala šolske plesne za šolarje stare od 11 do 13 let. Ena izmed njenih glavnih nalog je bila učencem preprečiti kajenje elektronskih cigaret na šolskih straniščih. »Jasno je, da veliko vlogo igrajo arome,« meni Grace, ki porabi približno 24 britanskih funtov na teden za rezervoarje s tekočino za izdelke Juul. Uporabnikom so na voljo številne arome kot na primer sladke kreme arome, arome mete ali arome kumaric. Grace je imela najraje aromo manga, sedaj pa kupuje arome jagode, lubenice in ananasa cenejših proizvajalcev.

Podjetje Juul se je odzvalo na kritike tako, da so meseca novembra 2018 prenehali s prodajo sladkih in sadnih arom v poslovalnicah v ZDA, ne pa tudi preko spletnih trgovin. Kljub temu pa je v Združenem kraljestvu prodaja arom manga in mete dovoljena.

»Zavedamo se, da je veliko govora o aromah. V Združenem kraljestvu in na voljo le šest različnih arom,« je dejal Thomson. »Pri izbiri arom in imen izdelkov smo zelo skrbni,« je še dodal Thomson.

Barve in arome niso edine, ki naredijo elektronsko cigareto proizvajalca Juul privlačno za najstnike, se posebej takrat ne, ko jih zasvojijo. »Poudariti je potrebno, da glavni problem niso arome,« je prepričan 17-letni srednješolec in bivši preprodajalec elektronskih cigaret Andy iz Atlante v ZDA. »Oblasti želijo prepovedati aromo manga in podobne. Ukrep ne bo imel željenega učinka, saj bomo najstniki kupili ostale arome, ki so na voljo. Če se tvoja najljubša aroma neha prodajati, ti postane aroma, ki je bila prej osvojevana, kar naenkrat prijetna, ker si zasvojen,« je prepričan Andy.

Andy je začel kaditi elektronsko cigareto proizvajalca Juul, ko je bil star 15 let. Podobno kot Grace, tudi on pripisuje razloge za začetek kajenja pritisku iz okolice oziroma sovrstnikov. »Imel sem prijatelja, ki ni želel kaditi,« je začel Andy. »Ostali prijatelji so ga skoraj dva leta, da ga skoraj dve nadlegovali, da poizkusi.« Tako Grace kot Andy pravita, da jima je kajenje zmanjšalo stres, ki sta ga čutila v življenju predvsem v času preizkusov znanja. Ker Andy meri skoraj dva metra v višino in je odraslega izgleda, je zlahka kupil posodice s tekočinami za naprave Juul v okolinskih prodajalnah in jih preprodal svojim sošolcem. »Vsak dan, po zaključku pouka, me je pred avtomobilom čakalo 20 do 30 oseb, da jim prodam posodice s tekočinami,« je dejal in ocenil, da je tako zaslužil približno 4.000 ameriških dolarjev v enem letu.

Obstaja še en razlog, zakaj so najstniki postali odvisni od elektronskih cigaret znamke Juul. Strokovnjaki trdijo, da je ta razlog politika oglaševanja podjetja preko družabnih omrežij. Lani je Juul zaprl svoj račun na Facebooku, Instagramu in Snapchatu in obljubil, da bo svoj račun na Twitterju uporabljal zgolj za obveščevalne namene. Mnogi so mnenja, da je že prepozno, saj so najstniki ustvarili že svoje lastne uporabniške račune za promocijo teh izdelkov, po katerih delijo šale in svoja mnenja, o tem, kako je neumno, da se omejuje prodaja in oglaševanje njihovega najljubšega izdelka in da se ga označuje kot škodljivega za zdravje.

Jon-Patrick Allem, profesor preventivne medicine Šole za medicino Keck v Kaliforniji, je raziskoval učinek uradnega uporabniškega Twitter računa podjetja Juul na najstnike. V raziskavi iz leta 2018 je odkril, da je v 3,6 % vseh objavah podjetja Juul, omenjena beseda »šola«, medtem ko se besedna zveza »prenehanje s kajenjem« omenja samo v 0,29 %. V eni kasnejši raziskavi je ugotovil, da so najstniki, ki ne spremljajo znamke tega izdelka, pogosto označeni v objavah s strani njihovih vrstnikov. »Najstniki, ki se torej nujno ne prijavijo za spremljanje izdelka podjetja Juul ali objav povezanih z njimi, so njihovim vplivu kljub temu izpostavljeni na družabnih omrežjih,« je povedal Allem. Allem ugotavlja, da iz njihove raziskave in literature izhaja, da so mladi bolj dovzetni do tobačnega in nikotinskega oglaševanja. Takšne kampanje dvigujejo prepoznavnost znamke in spremenijo dovzetnost mladih do uporabe izdelka.

Kakor hitro se je popularnost Juul cigarete dvignila, je menda med ameriški najstniki z enako hitrostjo tudi upadel. Medtem ko je meseca maja 2018 v kroniki časnika New Yorker izšla objava z naslovom "Obljuba o kajenju elektronske cigarete in vzpon podjetja Juul", je meseca novembra istega leta časnik objavil nadaljevanje zgodbe z naslovom "Navsidenje sezona podjetja Juul". Iz objav na družabnih omrežjih so z veliko hitrostjo začeli umikati vsebine povezane z izdelkom Juul. Najstniki so predpostavili, da je trend elektronske cigarete podjetja Juul upadel. Andy je začel izdelek manj uporabljati in se ne ukvarja več s preprodajo posodic s tekočinami.

»Izdelka več ne maram. Ne maram več celotnega podjetja,« pove Andy. »Ni mi všeč, kako me je kajenje spremenilo.« Andy je atlet in verjame, da bi bili njegovi rezultati v atletiki veliko boljši, če nikoli ne bi kadil izdelkov podjetja Juul. Na vprašanje, o tem kakšen vpliv ima kajenje elektronskih cigaret na njegove sošolce, odgovori: »Posodice s tekočinami iščejo kot bedaki.« »Ko smo začeli s prodajo v Združenem kraljestvu, smo se še posebej osredotočili, da naše ravnanje ne bi povzročilo podobnih izizov kot smo jim bili priča na začetku v ZDA,« je povedal Thomson. Ukrepi podjetja pri prodaji v Združenem kraljestvu so med drugim preverjanje osebnih izkaznic v prodajalnah vsem osebam, ki izgledajo stari manj kot 25 let, prepoved oglaševanja preko družabnih omrežij, programi nadziranja prepovedi prodaje mladoletnim osebam (t.i. skriti kupec), sankcioniranje kršiteljev in izključna uporaba odraslih oseb v oglasih in na reklamnih panojih.

»Menim, da ukrepi delujejo,« pravi Thomson. »Menim, da so naši ukrepi bolj obsežni kot pri konkurenčnih podjetjih, tudi v drugih panogah.«

Različni ljudje mi pravijo, da Britanske najstnike ne zanimajo izdelki podjetja Juul, da raje kupujejo cenejše izdelke preko podjetja Amazon. »Izdelki Juul so v prvi vrsti karikatura« in »kajenje elektronskih cigaret se pravilom pojavlja med 12 in 13-letniki – starejši učenci oziroma dijaki kadijo marihuano.« Postavlja se vprašanje, če bo brez tega dobičkonosnega tržišča in kljub vsem naštetim zakonodajnim omejitvam podjetje Juul se naprej gospodarsko rastle?

»Če pogledamo številke zadnjih nekaj let, se število kadilcev, ki je zamenjalo kajenje klasičnih cigaret za elektronsko cigareto zmanjšuje. Veliko k temu pripomorejo napačne informacije o zdravstvenih tveganjih pri prehodu,« je mnenja Thomson. »Upam, da bodo bili predstavniki držav in strokovnjaki javnega zdravja še naprej naklonjeni priložnosti, da se izboljša slika javnega zdravja prebivalstva. 100.000 ljudi vsako leto umre zaradi posledic kajenja v tej državi.« Podjetje Juul se sicer trenutno trudi z vsemi pravnimi sredstvi preprečiti prepoved prodaje njihovih izdelkov v mestu San Francisco.

Za veliko nekdanjih kadilcev klasičnih cigaret so izdelki podjetja Juul dobrodošli. Ampak za večino najstnikov kot je Grace, elektronske cigarete predstavljajo drago in potencialno nevarno novo obliko zasvojenosti. 17-letnica ne namerava prenehati s kajenjem. »Nekaj mladih preneha kaditi, a navadno po enem tednu ponovno pristanejo pri elektronski cigareti, preprosto zato, ker večina vrstnikov kadi,« pravi Grace. »Teško se je izogniti elektronskim cigaretam.«

Objavljeno dne 11.8.2019 na www.theguardian.com

Preberite tudi kaj o nedavni epidemiji pljučnih obolenj povezanih s kajenjem elektronskih cigaret menijo strokovnjaki (članek v angleškem jeziku). Prispevek se nahaja [tukaj](#).

[Nazaj na vrh](#)

NAPOVEDNIK DOGODKOV S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA

• [Svetovni Vrh voditeljev boja proti raku 2019, 15.-17.10.2019, Nur-Sultan, Kazahstan](#)

Vrh bo gostil Kazahstanski onkološki in radiološki inštitut. Vrha se bo udeležilo približno 350 različnih vplivnežev na področju javnega zdravja. Dogodek je zaprte narave namenjen članicam Mednarodnega združenja za nadzor nad rakom (UICC).

Vabljeni.

• [3. evropska konferenca o zasvojenosti in odvisnosti, 23.-25.10.2019, Lisbona, Portugalska](#)

Multidisciplinarna konferenca je namenjena za vzpostavitev foruma za znanstvenike in raziskovalce za izmenjevanje izkušenj in znanja na področju odvisnosti in zasvojenosti. Vse informacije o oddaji prispevkov in prijavi se nahajajo na [spletni strani dogodka](#).

Vljudo vabljeni.

• [Svitov dan 2019 - Strokovno srečanje programa Svit, 11.12.2019, Ljubljana, Slovenija](#)

Nacionalni inštitut za javno zdravje 11. decembra 2019 šesto leto zapored organizira strokovno srečanje Programa Svit. Svitov dan 2019 bo potekal v prostorih Domus Medica v Ljubljani. Na letošnjem strokovnem srečanju bodo izpostavili uvedbo sedacije ob kolonoskopiji v Programu Svit in prve izkušnje, predstavili bodo podatke o incidenci in preživetju za rakom debelega črevesa in danke v Sloveniji ter nekaj besed posvetili spremembam pri izvajanju Programa Svit v zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja. V drugem delu bodo posebno pozornost namenili komunikaciji. Govor bo o pristopih za motivacijo neodvisnikov v presejalni program, osnovah komuniciranja z mediji ter načinom spoprijemanja z vsakdanjimi konflikti v zdravstvenem okolju.

Srečanje je namenjeno vsem vključenim v izvajanje Programa Svit, podpornikom programa in širši strokovni javnosti. Udeležba na srečanju je brezplačna.

Prijavite se lahko [tukaj](#). Osnutek programa pa se nahaja [tukaj](#).

• [6. Svetovna konferenca o alkoholni politiki \(GAPC 2020\), 9.-11.3.2020, Dublin, Irsko](#)

Globalno zaveznitvo za alkoholno politiko (GAPA - The Global Alcohol Policy Alliance) je mreža nepridobitnih organizacij in ljudi, ki delajo v javnih zdravstvenih institucijah in izmenjujejo informacije o alkoholu in zagovarjajo alkoholne politike, utemeljene na dokazih, brez vmešavanja komercialnih interesov. Misija GAPA je "zmanjšati škodo zaradi uživanja alkohola po vsem svetu s spodbujanjem znanstveno utemeljenih politik, neodvisnih od komercialnih interesov". Konferenca na Irskem bo imela temo: "Alkohol, pravičnost in globalno zdravje: korist nadzora nad alkoholom za trajnostni razvoj za vse." Srečanje ohranja tradicijo zagovornitva, skupnega premagovanja uveljavljenih interesov proizvajalcev alkoholnih pijač pri razvoju alkoholne politike in krepitev mednarodnega sodelovanja pri odpravljanju škode, ki jo povzroča alkohol.

Vabljeni.

• [Svetovni Kongres boja proti raku 2020, 20.-22.11.2020, Muškat, Oman](#)

Svetovni Kongres boja proti raku 2020 je največja mednarodna konferenca o zdravju, ki se vsako leto zavzema za prenos znanja in dobrih praks med več kot 3.500 strokovnjaki za boj proti raku in javnega zdravja iz več kot 130 različnih držav. Kongres bo potekal v glavnem mestu Omna, v Muškatu. Obravnal bo 5 večjih sklopov. Trenutno se zbirajo predlogi za oblikovanje zdravstvenih tem posameznih sklopov in prispevki, ki bodo predstavljeni na konferenci.

Več informacij je dostopnih na [spletnih straneh dogodka](#).

[Nazaj na vrh](#)

RAZPISI S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA

• [Javni razpis za sofinanciranje preventivnih programov na področju preprečevanja različnih vrst zasvojenosti v Mestni občini Ljubljana za leto 2020](#)

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje programov na področju preprečevanja različnih vrst zasvojenosti, ki so v svojih temeljih naravnani h krepitvi varovalnih dejavnikov naproti dejavnikom tveganja in nezdravim oblikam vedenja za otroke in mladostnike, njihove starše, stare starše, rejnike, skrbnike, vzgojitelje in učitelje na območju MOL. Razpisani programi so navedeni v okviru naslednjih sklopov:

1. Preventivni programi za otroke in mladostnike, ki se izvajajo v javnih zavodih ali izven njih.
2. Preventivni programi za otroke in mladostnike s težavami psihosocialnega prilagajanja in/ali s težavami v odnosu do psihoaktivnih snovi ter drugih oblik zasvojenosti, ki se izvajajo v javnih zavodih ali izven njih.
3. Preventivni programi izobraževanja in usposabljanja pedagoških in drugih delavcev, ki so namenjeni celotnim kolektivom, vodstvu kolektivov ali posameznim pedagoškim in drugim delavcem iz različnih kolektivov in se izvajajo v javnih zavodih ali izven njih.
4. Preventivni programi izobraževanja in usposabljanja staršev in/ali družin otrok in mladostnikov, ki se izvajajo v javnih zavodih ali izven njih.
5. Preventivni programi izobraževanja in usposabljanja staršev in družin otrok in mladostnikov s težavami psihosocialnega prilagajanja in/ali s težavami v odnosu do psihoaktivnih snovi, ki se izvajajo v javnih zavodih ali izven njih.
6. Preventivni programi medgeneracijskega povezovanja za otroke in mladostnike, njihove starše, stare starše, rejnike, skrbnike in njihove vzgojitelje/učitelje, ki se izvajajo v javnih zavodih ali izven njih.

Upravičeni prijavitelji

Na razpis se lahko prijavijo pravne osebe, ki so ustanovljene na podlagi enega od naslednjih zakonov in so skladno s svojimi ustanovitvenimi akti registrirane za opravljanje dejavnosti, ki se nanašajo na razpisano področje sofinanciranja:

- Zakon o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18),
- Zakon o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNOrg),
- Zakon o ustanovah (Uradni list RS, št. 70/05 – uradno prečiščeno besedilo in 91/05 – popr.),
- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP).

Vlagatelj je pravna oseba, ki ima sedež na območju MOL in deluje na območju MOL. Glede drugih pogojev glej razpisno dokumentacijo.

Razpisuje: Mestna občina Ljubljana

Vrednost razpisa: 198.700,00 EUR

Podrobne informacije najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 24. 10. 2019

• **[ACTION: Razpis za sofinanciranje znanstvenih projektov na področju boja proti katerikoli obliki onesnaževanja](#)**

V okviru projekta ACTION (Participatory science toolkit against pollution), financiranega iz programa Obzorje 2020, je objavljen prvi od dveh razpisov za sofinanciranje znanstvenih projektov na področju boja proti kateri koli obliki onesnaževanja v Evropi in po svetu. Izbrani prijavitelji bodo pridobili sredstva v višini 20.000 EUR za izvedbo šestmesečnega pilotnega raziskovalnega projekta ob podpori ekipe ACTION. Gre za prvega od dveh razpisov ACTION projekta, drugi bo objavljen leta 2020.

Upravičeni prijavitelji

Na razpis se lahko prijavijo pravne osebe (samostojno ali v konzorciju) iz držav upravičenk v okviru programa Obzorje 2020. Glede drugih pogojev glej razpisno dokumentacijo.

Razpisuje: Konzorcij projekta ACTION

Vrednost razpisa: 200.000,00 EUR

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 31. 10. 2019

• **[Javni razpis MZZ za izvajanje mednarodnih razvojnih in humanitarnih projektov v obdobju od 2020 do 2022](#)**

Predmet javnega razpisa je financiranje triletnih projektov s področja mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, ki jih izvajajo nevladne organizacije, registrirane v Republiki Sloveniji.

Predmet javnega razpisa je razdeljen v 3 sklope:

SKLOP A: RAZVOJNI PROJEKTI NA ZAHODNEM BALKANU S PODROČJA ENAKOSTI ŽENSK IN DEKLIC - razpisuje se do 6 projektov v Albaniji, Bosni in Hercegovini, Črni gori, na Kosovu, v Severni Makedoniji in Srbiji.

SKLOP B: IZOBRAŽEVANJE OTROK O NJIHOVIH PRAVICAH Z UPORABO GRADIVA NAŠE PRAVICE - razpisuje se 1 projekt v državah Zahodnega Balkana ali Severne Afrike (lahko v več državah hkrati).

SKLOP C: HUMANITARNI PROJEKTI V PODSAHARSKI AFRIKI IN NA BLIŽNJEM VZHODU - razpisuje se do 3 projekte v državah prejemnicah uradne razvojne pomoči po seznamu OECD DAC v Podсахarski Afriki in na Bliznjem vzhodu

- C1: Zagotavljanje varnosti preskrbe – zlasti otrok – s pitno vodo in varno, zadostno ter ustrezno hrano v Podсахarski Afriki
- C2: Pomoč v humanitarnih krizah in po njih, rehabilitacija žrtev konfliktov na Bliznjem vzhodu
- C3: Preprečevanje in odzivanje na nasilje zaradi spola v izrednih razmerah na Bliznjem vzhodu

Upravičeni prijavitelji

Na javni razpis se lahko prijavijo NVO, registrirane v RS. V tem razpisu se za NVO šteje organizacija civilne družbe, ki ima status pravne osebe in jo skladno z zakonom ustanovijo fizične ali pravne osebe zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje po načelu svobodne odločitve, načelu prostovoljnosti, nepridobitnosti, je neodvisna zlasti od vlade in drugih organov oblasti, političnih strank in gospodarskih družb. Namen delovanja mora presegati interese članstva in mora biti splošno koristen ali dobrodelen. NVO so ustanovljene na podlagi Zakona o društvih, Zakona o ustanovah ali Zakona o zavodih (samo zasebni zavodi) ali so humanitarne organizacije, ki imajo sedež v RS in so vpisane v razvid v skladu z Zakonom o humanitarnih organizacijah, ali so verske skupnosti in njihovi sestavni deli, ki jim je Urad Vlade RS za verske skupnosti izdal potrdilo o pravni osebnosti.

Razpisuje: Ministrstvo za zunanje zadeve

Vrednost razpisa: Ministrstvo za financiranje v obdobju od 2020 do 2022 namenja do 1.515.000 EUR po naslednjih sklopih: SKLOP A - Ministrstvo financira 6 projektov na Zahodnem Balkanu v skupni vrednosti do 870.000 EUR, in sicer 1 projekt v skupni vrednosti do 175.000 EUR v Črni gori, 1 projekt v skupni vrednosti do 175.000 EUR v Severni Makedoniji in po 1 projekt v vrednosti do 130.000 EUR v vsaki od preostalih držav Zahodnega Balkana; SKLOP B - Ministrstvo financira 1 projekt v državah Zahodnega Balkana ali Severni Afriki v skupni vrednosti do 45.000 EUR, in sicer v letu 2020 do 15.000 EUR, v letu 2021 do 15.000 EUR in v letu 2022 do 15.000 EUR; SKLOP C - Ministrstvo financira tri projekte, in sicer: 1 projekt v Podсахarski Afriki in 2 projekta na Bliznjem vzhodu. Skupna vrednost vseh projektov je do 600.000 EUR.

Podrobne informacije najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 4. 11. 2019

• **[Javni razpis za razporeditev sredstev fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij \(FIHO\) v letu 2020](#)**

Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij je objavila javni razpis za razporeditev sredstev FIHO v letu 2020.

Predmet razpisa je financiranje oziroma sofinanciranje:

- izvajanja posebnih socialnih programov in storitev invalidskih organizacij ter programov in storitev humanitarnih organizacij za reševanje socialnih stisk in težav oziroma reševanje socialnih potreb posameznikov,
- delovanja invalidskih in humanitarnih organizacij,
- naložb v osnovna sredstva invalidskih in humanitarnih organizacij ter njihovo vzdrževanje.

FIHO ne bo so/financirala tistih storitev, ki spadajo v mrežo javne službe oziroma je njihovo so/financiranje urejeno na drug način oziroma z drugo zakonodajo.

Upravičeni prijavitelji

Na razpis za razporeditev sredstev FIHO se lahko prijavijo:

- Invalidske organizacije, ki so ta status pridobile z odločbo pristojnega ministrstva po Zakonu o invalidskih organizacijah (Uradni list RS, št. 108/02, 61/06 – ZDru-1) in
- humanitarne organizacije, ki so ta status pridobile z odločbo pristojnega ministrstva po Zakonu o humanitarnih organizacijah (Uradni list RS, št. 98/03, 61/06 – ZDru-1).

Glede drugih pogojev glej razpisno dokumentacijo.

Razpisuje: FIHO

Vrednost razpisa: V javnem razpisu za razporeditev sredstev fundacije v letu 2020 so načrtovana sredstva v skupni višini 17.175.000,00 EUR, in sicer: a) za invalidske organizacije: 11.163.750,00 EUR; b) za humanitarne organizacije: 6.011.250,00 EUR.

Podrobne informacije najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 4. 11. 2019

• **[OBZORJE 2020: Razvoj rešitev umetne inteligence za preprečevanje in zdravljenje raka](#)**

V okviru prednostne naloge »družbeni izzivi – zdravje, demografske spremembe in blaginja prebivalstva« programa za raziskave in inovacije Obzorje 2020 je objavljen javni razpis za sofinanciranje projektov na področju zaupanja vrednih digitalnih rešitev in spletne varnosti v zdravstvu in zdravstveni oskrbi, pri čemer se ta razpis nanaša na razvoj rešitev umetne inteligence za preprečevanje in zdravljenje raka.

Upravičeni prijavitelji

Do finančnih sredstev v okviru programa Obzorje 2020 so upravičeni:

- vsak pravni subjekt s sedežem v državi članici ali pridružen državi ali ustanovljen v skladu s pravom Unije;
- vsaka mednarodna evropska interesna organizacija;
- vsak pravni subjekt s sedežem v tretji državi, ki je navedena v delovnem programu. Specifični pogoji sodelovanja za ta razpis so opredeljeni v razpisni dokumentaciji.

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 35.000.000,00 EUR.

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 13.11.2019

• **Erasmus+: Ključni ukrep 3 – Podpora za reformo politik – sodelovanje s civilno družbo na področju mladih (EACEA/45/2019)**

Cilj tega razpisa za zbiranje predlogov je zagotoviti strukturno pomoč, imenovano nepovratna sredstva za poslovanje, evropskim nevladnim organizacijam (ENVO) in vseevropskim mrežam, ki delujejo na področju mladih ter se zavzemajo za naslednje splošne cilje:

- ozaveščanje o strategiji EU za mlade za obdobje 2019–2027, vključno z evropskimi cilji mladih;
- razvijanje, spodbujanje in podpiranje ukrepov za vključevanje, povezovanje in krepitev vloge mladih v duhu strategije EU za mlade;
- povečevanje ozaveščenosti in sodelovanja mladih v ukrepih EU za mlade, vključno s programom Erasmus +, evropsko solidarnostno enoto in pobudo Discover EU;
- povečevanje zavzetosti in sodelovanja mladinskih akterjev civilne družbe z javnimi organi pri izvajanju politik na področjih, ki so pomembna za mlade;
- spodbujanje sodelovanja mladih zainteresiranih strani, tudi z izkoriščanjem potenciala digitalne komunikacije poleg drugih oblik sodelovanja;
- spodbujanje vključevanja mladinske civilne družbe v razširjanje ukrepov politike in programov, vključno z rezultati in dobro prakso med svojimi člani ter drugod.

Te cilje bi bilo treba jasno vključiti v delovne načrte, dejavnosti in končne izsledke organizacij prijaviteljic.

Upravičeni prijavitelji

Na ta razpis se lahko prijavi dve kategoriji organov: evropske nevladne organizacije (ENVO), ki delujejo na področju mladine, in vseevropske mreže (neformalna mreža), ki delujejo na področju mladine.

V okviru sodelovanja s civilno družbo na področju mladine se uporabljajo naslednje opredelitve:

Kategorija 1: evropska nevladna organizacija (ENVO) mora:

- delovati prek uradno priznane strukture, ki jo sestavljajo: a) evropski organ/sekretariat (prijavitelj), ki ima na dan predložitve prijave že vsaj eno leto zakonit sedež v državi, vključeni v program, in b) nacionalne organizacije/podružnice vsaj v dvanajstih državah, vključenih v program, ki so z evropskim organom/sekretariatom zakonito povezane;
- biti dejavna na področju mladine in opravljati dejavnosti, ki podpirajo izvajanje ključnih področij strategije EU za mlade;
- vključevati mlade v vodenje in upravljanje organizacije.

Kategorija 2: vseevropska mreža (neformalna mreža) mora:

- biti sestavljena iz pravno samostojnih nepridobitnih organizacij, dejavnih na področju mladine, in opravljati dejavnosti, ki podpirajo izvajanje ključnih področij strategije EU za mlade;
- delovati kot neformalno vodena struktura, sestavljena iz (a) organizacije, ki ima na dan predložitve prijave že vsaj eno leto zakoniti sedež v državi, ki sodeluje v programu, ter ima nalogo usklajevati in podpirati mrežo na evropski ravni (prijavitelj), in (b) drugih organizacij s sedeži v vsaj dvanajstih državah, ki sodelujejo v programu;
- vključevati mlade v vodenje in upravljanje mreže.

Do predložitve vloge so upravičene pravne osebe s sedežem v eni od naslednjih držav:

- države članice EU
- države Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), ki so del Evropskega gospodarskega prostora (EGP): Islandija, Lihtenštajn, Norveška;
- države kandidatke, ki so deležne ugodnosti predpristopne strategije, v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji ter načeli, določenimi v okvirnih sporazumih, sprejetih s temi državami glede njihove udeležbe v programih EU: Severna Makedonija, Republika Srbija in Turčija.

Razpisuje: EACEA - Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno in kulturo

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 19. 11. 2019

• **Javni poziv Mestne občine Maribor za sofinanciranje projektov, izbranih na razpisih programa Erasmus+, Razpis E+2018 in Razpis E+2019**

Mestna občina Maribor bo v letu 2019 sofinancirala projekte upravičenih izvajalcev, ki so bili v letih 2018 ali 2019 izbrani na razpisih programa Erasmus +, Razpis E+2018 in Razpis E+2019, in pri katerih obdobje aktivnosti projekta poteka tudi v letu 2019. Ukrep sofinanciranja je namenjen spodbujanju mednarodnega povezovanja organizacij na področju mladinskega sektorja ter imajo sedež ali sedež poslovne enote na območju MOM. Prav tako je cilj poziva spodbujanje organizacij k prijavam na razpise sofinancirane s strani EU.

Sredstva se bodo prijaviteljem, ki bodo izpolnjevali pogoje, dodeljevala po vrstnem redu prispetja popolne prijave do porabe sredstev. Zadnji dan za prijave na poziv je 19. 11. 2019.

Upravičeni prijavitelji

Na poziv se lahko prijavijo upravičeni prijavitelji, katerih projekti so bili izbrani na razpisih programa Erasmus+ Mladi v akciji v letih 2018 in 2019 ter v letu 2019 aktivnosti iz sofinanciranih projektov Erasmus+ se potekajo. Prijavitelj mora imeti sedež ali sedež poslovne enote na območju MOM. Glede drugih pogojev glej razpisno dokumentacijo.

Razpisuje: Mestna občina Maribor

Vrednost razpisa: 14.000,00 EUR

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

Rok prijave: 19.11.2019

• **Razpis EU za zbiranje projektnih predlogov v okviru Evropske solidarnostne enote za leto 2019**

Evropska komisija je objavila razpis za zbiranje projektnih predlogov v okviru evropske solidarnostne enote za leto 2019.

Ta razpis za zbiranje predlogov zajema naslednje ukrepe evropske solidarnostne enote:

- prostovoljski projekti (roki prijave: 5. februar 2019, 30. april 2019, 1. oktober 2019)
- prostovoljska partnerstva (posebni sporazumi za leto 2019 na podlagi okvirnega sporazuma o partnerstvu 2018–2020) (rok prijave: 20. april 2019)
- prostovoljske skupine na prednostnih področjih (rok prijave: 28. september 2019)
- pripravništva in zaposlitve (roki prijave: 5. februar 2019, 30. april 2019, 1. oktober 2019)
- solidarnostni projekti (roki prijave: 5. februar 2019, 30. april 2019, 1. oktober 2019)

Upravičeni prijavitelji

Za financiranje v okviru evropske solidarnostne enote se lahko prijavi kateri koli javni ali zasebni subjekt. Poleg tega se za financiranje za solidarnostne projekte lahko prijavijo skupine mladih, ki so registrirani na portalu evropske solidarnostne enote. V evropski solidarnostni enoti lahko sodelujejo naslednje države: 28 držav članic Evropske unije lahko v celoti sodeluje v vseh ukrepih evropske solidarnostne enote. V določenih ukrepih evropske solidarnostne enote pa lahko sodelujejo tudi organizacije iz: držav Efte/EGP: Islandije, Lihtenštajna in Norveške, držav kandidatka za vstop v EU: Turčije, Srbije in Severne Makedonije, partnerskih držav.

Za podrobnosti o načinih sodelovanja [glej vodnik](#) po evropski solidarnostni enoti 2019 (European Solidarity Corps Guide).

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 96,3 milijona EUR

Podrobne informacije in kriterije razpisa najdete [tukaj](#).

[Nazaj na vrh](#)

